

መካከያ

ሰራሰ የተጻፈ ደብዳቤ

(የብርሃን ፍቅር ቅጽ ፪)

በደበበ ሠይፉ

ጫካ አሳታሚ ድርጅት
1992

ጫጋ አሳታሚ ድርጅት 1992

ስልክ ቁ. 50 44 70

50 44 96

ፖ.ሣ.ቁ. 12684

አዲስ አበባ

ኢትዮጵያ

የሽፋን ሥዕል መስፍን ሀ/ማርያም

ጌጋ ግተሚ ኢንተርፕራይዝ

ርዕስ

መግቢያ.....	v
ሙሉዋ ጨረቃ.....	7
አደን	9
በመንፈቀ ሌሊት.....	10
አንቺዬ የኔ ነሽ.....	11
የሰምን ለምን?.....	12
ጠብቂሽ ነበረ.....	13
ሂጂ በይ፤... ደሀና ሁኝ.....	14
ሔዋን ብቻ ስለዳም.....	16
ባይታይህ ኮከቤ.....	18
የተስፋዬ ዛፋ.....	19
ሥጋ ብቻ ለሰው.....	20
ድንቁርናችንን ይቅር በሰው.....	22
ውበት ባትክፋ.....	23
ቅዠት ... ቅዠት.....	25
በቅ በይ ጣይቱ.....	28
አታልቅስ አትበሉኝ.....	30
«አና».....	31
ራሴን በላሁት.....	32
በደል.....	33
ሀምሳ አግር.....	34
ባስ አደራ.....	36
አኔና ጨረቃ.....	37
እኮ ልብን እንዴት ይገስጻል?.....	38
አጸባሌ.....	40
ተይ፤ አደሆንም ነበሌ.....	43
ሰራስ የተጻፈ ደብዳቤ.....	44
እኔ ሆይ ተጠየቅ.....	54
ለብእ ትካት.....	55

ከአከሱም ጫፍ አቁማዳ..... 5

እንኳን በቃኝ..... 6

ጥናቱን ይለጥሽ እማማ..... 6

ውብቱ..... 6

በለሰ ለመሰመች..... 6

አይ መባዞን..... 6

ጉልበቴ በርታ፣ በርታ..... 7

ለምን ሞተ ቢሉ..... 7

ይቅርታ ለይቅርታ..... 7

የቋንቋ ሊቀጅ..... 7

በመላ ዕድሜያቸው..... 7

ለአንዲት ቅጽበት ብቻ..... 7

ያላዋቂ ጠያቂ..... 7

ከሆኒና ኪነት..... 7

በተረት ሳሰሳሰል..... 8

ባለቅኔዎች..... 8

ፍርሀት አደከብሬ..... 8

ኒሻን..... 8

መንገደኛ..... 8

ተይው እንተወው..... 9

ብቻ ለማያንሸካሽኩው..... 9

አባብዬ..... 9

የክረምት ማገዶች..... 9

አይደለም /የዘወትር ምጤ/..... 9

ጊዜ በረርክ- በረርክ..... 9

ደበበ ሰይፉ ሐምሌ 5 ቀን 1942 በይርጋዓሰም ከተማ ተወለደ። የአንደኛ እና የሁለተኛ ደረጃ ትምህርቱን በይርጋዓሰምና በአዲስ አበባ ከተማ ኮሎ ባለሀ ት/ቤቶች ከተከታተለ በኋላ አዲስ አበባ ዩኒቨርሲቲ ገብቶ በኢትዮጵያ ቋንቋዎችና ስነጽሁፍ የባችለር ድግሪውን፣ በአንግሊዝኛ ስነጽሁፍ የማስተራት ድግሪውን ተቀብሏል።

ደበበ ሰይፉ የመጀመሪያ ድግሪውን በማዕረግ እንደተቀበለ ከ1966 ጀምሮ እስከ 1985 ድረስ በአዲስ አበባ ዩኒቨርሲቲ በመምህርነትና በረዳት ፕሮፌሰርነት ማዕረግ አገልግሏል።

ደበበ ሰይፉ እጅግን በገጣሚነቱ የሚታወቅ ቢሆንም ጸሐፊ ተውኔት፣ ተርጓሚና የምርምርም ባለ ሙያ ነው። የተወሰኑት ተውኔቶቹ በልዩልዩ መድረኮች ቀርበዋል። «የትያትር ጥበብ ከጸሐፊ ተውኔቱ አንጻር» በሚል ርዕስ ያዘጋጀው መጽሐፍ ታትሞሰታል። ቀደምት የግጥም ሥራዎቹን የያዘ «የብርሃን ፍቅር ቅጽ 1» በሚል ርዕስ አሳትሟል። ይኸኛው የግጥም መጽሐፍ ደግሞ ቅጽ 2 መሆኑ ነው። ደበበ በግጥም ችሎታው፣ በይዘት አመራረጡ፣ በቃላት አጠቃቀሙ ብዙ ሊባልለት የሚችል ገጣሚ ቢሆንም በዚህ አጭር መግቢያ ስለ ግጥሞቹ መግለጫዎች መስጠት ያስቸግር ይሆናል። ቢሆንም ...

ደበበ ሰይፉ በርዕስ አመራረጡና በሚያስተላልፋቸው ልብ የሚነኩ መልእክቶች ብቻ ሳይሆን በወንጌቶቹ አውራረድ፣ በዜማና በቤት እመታቱ በአጠቃላይ በውብ አቀራረቡ ተደራሲያንን የሚመስጥ ገጣሚ ነው። ስለ ተረጎሞ ሲገጥም ፀሐይና ጨረቃ፣ ቀስተ ደመናና የገደል ማሚቶ ያጅቡታል። ስለ ፍቅር ስንኞች ሲቋጥር የፍቅረኞችን ልብ እንደ ስዕል ቆንጆ አድርጎ በቃላት ቀለማት ያለያል። ክህደት ላይ አንደ አንዳንድ ገጣሚያን አያላዝንም። ይልቁንም ውበትና ሕይወትን አገናዝቦ «ያውላችሁ ስሙት! እዩት» ማለትን ይመርጣል።

ደበበ ቃላት በጁ ናቸው። ሆኖም እንደመጡለትና እንዳሰኘው አይለቅማቸውም። ጥሩዎቹን በጥሩ ቦታቸው በአፅምጮው አያማጠ መርጠ ያሳካቸዋል። ምሳሌ ፈጠራው ለምናብ ተስማሚና አመርቂ ነው። በደልን አስመልክቶ ከጻፈ በደል በወፋፍራም እጆቹ ያነቃቸሁ እስከ መስላቸሁ ድረስ ይዘገንናቸዋል። የሕይወትን አስገራሚ ጉዞ «አይ መባከን» ይለዋል። አኛነታችንን ሲያሳዩን «ለራስ የተጻፈ ደብዳቤ» ያስነብዘናል። «አንኳን በቃኝ» ሲለን ደግሞ አውነትና ከንቱነትን፣ መሸናገልና መደለልን እየጠቃቀሰ የፍቅራችንን ሰንካላነት በፈጠጠ ቋንቋው ይነገረናል።

ሳቅና ለቅሶን፣ ፊውቀትና ድንቁርናን፣ አርግማንና ምርቃትን እና የመሳሰሉትን አዋህዶም አቃርኖም በሰድ ንብብ ሊባል የሚያስቸገረውን ሁሉ በሰሜትና በውበት ወጥሮ ማስነበብ በተሰጥም መታደል ይመስለኛል። ስህገሩ ተቆርቋሪነቱን በኪናዊ ዘዴ የሚናገር ደራሲ የወገኖቹን ሰቆቃ ከኑርው፣ ከባህሉና ከልማዱ ጋር አያይዞ ሲያቀርብ ኪነቱን ለአውነት ማራመጃ አዋለው ማለት ነው። ደበበ የነዚህ ሁሉ ባለቤት ነው። «አዋይ»ን ሲያነሳ የማገበራዊ ሕይወት ቋንቋ ያደርጋታል። ከዘመን ጋር ተኳረፍኩ ቢልም በአገጣጠም ብልሃቱ በኩርፊያው ውስጥ ሰውር ተበፋን ያሰተጋባል።

እኔ እንደማውቀው ደበበ ሰይፋ በገጣሚነቱ ሁሌም ዝምተኛ ነው። አይራህም። ጭሆም አያሰበረግም። ይልቁንስ ለዘብ ለሰለስ አድርጎ «አስቲ አጢነት» ይለናል። ደጋግመን እንድናነበለት የሚያደርገንም ይኸው ቸሎታው ነው። ለሱ ውበት ማለት ለማዘና ምድሩ ብቻ አይደለም። ዋናው ምሰራው ሰው ይመስለኛል — የሰው ፍቅር። በጠዘ ግጥሞቹ ይኸ ጎልቶ ሲወጣ አይቻለሁ። . . . ለማጠቃለል ደበበ ሰይፋ የግጥም ባህላችንን በእጅጉ ያዳበረ ገጣሚ ነው ብዬ አምናለሁ።

መሰፍን ህብተማርያ

ሙሉ-ዋ ጨረቃ
ብሩህ ነሽ ደማቃ
ታለቅሃለች ነብሴ ተበፋ ትቆርጥና
በውበትሽ ተማርካ በመራቅሽ አዝና፤

ብሆን ከወለሉ አንችም ጣርያ ሳይ
ዝቅዝቅ ከሚያዩትስ እሚያምር የለም ወይ?
አንገትን ሲያቀኑ ብቻ ነው ማማሩ
ያም ይኼም ያም ይኼም ዐይንን ማጭበርበሩ
ፈክቶ መታየቱ ሽልምልም ማለቱ
በሩቅ ማጓጓቱ?

ለዐይንም ሌላ ዐይን አለው
—አንድን ጥርኝ አፈር—
ድንጋይ ብሎ እሚያስጥል በየጉራንጉሩ
ወርቅ ብሎ እሚያስቋጥር በየማህደሩ።

እኔውም ብሆን ነው የዐይኔ ዐይን ባርያ
ሣውቀው መሆንሽን የሌሎች አምሳይ
ጉልላት ያረኩሽ የፍጥረት አናት
በውን እምትሞቂ ድንቅ የሕልም እሣት።

ጻፍ ነው የሚፈርድ ምክንያት ጠቅሶ መጽሐፍ አንብቦ
ግን ከሣሽ ተከሣሽ /ያው እንደኔ እንዳንኛው/
ሰሜቱን አንግቦ

አእምሮው ረግቦ።

አውቃለሁ እንዳይሻር ይህ ብሉይ ዐዋጅ
ከአለኝታዬ አይጃጅ በምኞቴ አይዋጅ
አንደነበር ሊኖር መታከት ... መታከት ...
መታከት ነው እንጅ።

ነውኛም ስንብር ለዐዋጅ ለዕጣዬ
'አንቺ' ዝቅ ብለሽ ወይ እኔ ከፍ ብዬ
እንገናኝ ይሆን — ሆኗል ጥያቄዬ።

1961

አደን

አሃዳጅን አመለጥኳት
አመሰጠኝኝ ያሃደድኳት።
ኗሪ ሆንኩኝ አንደፍየል
በነብርና ቅጠል መሀል።

አቤት አለኝ ያልጠራኋት
የጠራኋት ድምፅም የላት።
ራቂኝ ምላት ጎኔ ወድቃ
ቅረቢኝ ምላት ከኔ ርቃ።

አንዴ ስታደን አንዴም ሳድን
ዕረፍት አጥቼ ስባክን
የዕድሜዬን ጀንበር ብታዘባት
ልትጠልቅ ምንም አልቀራት።

1961

በመንፈቀ ሌሊት

በመንፈቀ ሌሊት!...
በመንፈቀ ሌሊት! ጨለማ ተቢቱን
ለፍጡር ባደለበት
የሚያይ ዓይንን ሁሉ ዙር ባወረበት
ፅልመቱ ሲያሰፈራ
ከቀኝ ከግራ!
እንቺ ድል ሳትሆኝ ጨለማን ጥሰሽ
እፊቱ የቆምሽው በብርሀን ታጥረሽ
ፍቅሬ ሆይ ዓለሜ! እንኳን የመጣሽ
በይ ነይ ወደሕልሜ! ልሂድ ታቅፌሽ::

1961

አንችዬ የኔ ነሽ

ከቶ ግድ የለኝም
አያሳስበኝም
የሆነው ሳይሆን
ያልሆነው ቢሆን
... ሁሉም
ሌላው ሁሉም!
 ባይጣፍጥ ባይጥም!
ፍሬሽ ቢሆንብኝ
እጅግ አማሳኝ
መቼ ግድ አለኝ?
ላንቺ እንጂ መድከሜ
መድቀቅ መታመሜ
 ምኔም መባዘኔ
ፍሰሐዬ ለኔ::
እንደዓይኔ . . . እንደጣቴ
እንደው እንደፍጥረቴ
ተቀብዬሽለሁ በሰራ አካላቴ::

አንችዬ የኔ ነሽ
እኔም የምንግዜሽ
ዕድሌ የሰጠኝ
ዕጣሽ የለገሰሽ::

1961

የለምን ለምን . . .

ነፍሱ፤ ሣር ቅጠሉን አዋክበው
ሞገዱ፤ ባሕሩን አናወጠው
ግን የኔን ልብ ምን አራደው?

ምንም የለ ሚታወሰኝ
ድንገት እንጅ ሆድ የባለኝ።

ለምን አልኩኝ ተጨብጨፍ
እንባዬን ባፌ መጥጨ
ሳውቅ ጥያቄ መልስ እንዳይሆን
የለምን ለምን ለምን ሊሆን??!

1961

ጠብቂሽ ነበረ

መንፈሴን አንጽቼ
ገላዬን አጥርቼ
አበባ አሳብሎ
አዱኛ ሰብሰቤ
ጠብቂሽ ነበረ!

ብትቀረ ጊዜ፤
መንፈሴን አሳደፍኩ
ገላዬን አጎደፍኩ
አበባው ደረቀ
አዱኛው አለቀ!

ብትቀረ ጊዜ፤
የጣልኩብሽ ተስፋ
እኔን ይዞ ጠፋ።

1962

ሂጺ በይ፣ ... ደሀና ሁኝ

ጭቆና አስጠልቶሽል!
እጅ እጅ ብሎሽል!
ተቆልቶ ጠንዝቶ ቃናውም መርሻል።
ከቶ አላግድሽም፤
ሂጅ ... በይ ደሀና ሁኝ፤
የፍቅር አሠሩን እኔም አልመኝ።

"ቅዱስ ነው እማዩ፤
እሱን ካላገባሁ ደርሷል መሞቻዬ፤
እህል ከተባለ ይፀም ጉርሮዬ... "
— ስትይ የሰሙ አህት እናትሽ፤
አንዴት ይታዘቡሽ በዛሬው ቃልሽ?

"ሰይጣን ነው እሉ
ያውም ልክስክሱ፤
ሁለተኛ እግሮቼ ተደጁም፤
አይደርሱ..."

... ደሞም ለማሁ እንዳልሽ፤
"ትዳር ነው ማለት፤
መሀኒ ...እግር ብረት፤
ገራገሩ ሴቶች ሚጠፈሩበት።
ስው ሊበር ይችላል ያላንዳች ሀሣብ፤
ከፈለገው አርፎ ሊቀስም እንደንቡ። ..."

ደሀና ... ምን ችግረኝ።
ንብ ሁኝ፤
ዝንብ ሁኝ፤
ቢራቢሮ ሁኝ፤
አንዴ እንደሆን ለኔ ሰው አልመሠልሽኝ።

...የነደልሽው ቤቴን ጭራሽ ማታፈርሽ፤
መቼም አላግድሽ።
ሂጺ በይ፣ ... ደሀና ሁኝ፤
የፍቅር አሠሩን እኔም አልመኝ።

1962

ሔዋን ብቻ ለአዳም

ማን ነበረ ያየው
የዛሬ ሳምንት፤
ነጻሱ ከሥጋው ጋር
ስትገጥም ሙግት?

ማን ነበረ ያየው
ከሰውነት ተራ ፍጥረቱ አፈገገጠ
በሐዘን ማገዶ እንደቅቤ ቀልጠ?

ማንው ያደመጠው
ምንድናት ሕይወት? ሲል ከንቱ ፍልስፍና
ሰው አሳይም ብሎ ዘገቶ በብሕትውና?

ማን ነበረ ያሰበው
ቀድሞ የጠረጠረ፤
የዛሬን ይሆናል ሲልስ የሞከረ?
የተደፋው - አንገቱ...
የቆረጠው - አንጀቱ...
ይመሰሳል ያለ ወደፊት ብልህቱ?

ማን ነበር
ያየ የሚመሰክር?
የሩቅና የቅርብ ዘመድ ተሰብስቦ
ወዳጅ የተባሰ አይዘህ ሲለው ከቦ፤
መፅናናት አቅቶት፤

አንዳልሆነ ሲሆን ያዩ እናት አባቱ
ሰሽንቱ ሲወጣ በዐይነ ቁራኛ አንዳልጠበቁቱ፤
ዛሬ ይሽን ሲያዩ ያዘኑ ይደቁቱ?
አይደሉም ወይ ያ ሰው... ያ ሐዘንተኛው
ሙዚቃ በጆርው
ውሰኪ በአፋ ያሰው?
ውጧን ልጃገረድ የሚያጫፍረው?

የት ደረሰ ጭንቁ!
አልያችሁ...አትዩኝ ልሙት ልሰቀል
ሚሰቴ ከከዳችኝ አልደር አልዋል።

ረሰሰ ወይ ፍቅር
ተረሳ ትዳሩ፤
የካብትሽ በካብቴስ...
በቃ ቁም ነገሩ?
አንዷ የዘጋችው ልብ ሲከፈት በሌላ
አቤት የሕይወት ግብሯ፤
አቤት የሕይወት መላ
ሴት የጣሰችው ሰው
ተራምዳው ያሰፈችው!

ተነሣ አንደገና እርም ሊል ባይችል፤
አዲስ ፍቅር ሲሸምት ከሴቶች መሐል!...
ሔዋን ብቻ አንጂ ስለዳም የገበረች
ሰሰምንተኛው ሺ ስምንት ሺዎ አላች።

ባይታይህ ኮከቤ

ተረፍቄ ዛልኩኝ
 የገናውን እያሰብኩኝ፤
 በሕፃንነቴ የተከልኃትን አበባ
 አልቀርም ሳላያት ሰባባ።

ያኝን የማርያም መቀነት
 ያኝን የጨረቃ ድምቀት
 አሻታሰሁ በሄድኩበት።

እና ባይታይህ ኮከቤ
 አትታለል ወዳጄ ልቤ
 ብታየኝ ላልተው ሥርጅ፤
 ያለ ቅስጫን ሠውቼ
 እንዳለሁኝ በርትቼ።

1963

የተስፋዬ ዛፋ

የተስፋዬ ዛፋ
 ሲከረከም ቅርንጫፍ፤
 ሥሩ ሲነቃቀል
 ሲበጠስ ሲፈነገል፤
 ጭላንጭል ስትዳፈን
 ብርሀን ዐይኑ ሲከደን፤
 እንጥፊ ደርቤ ማቄን
 ዘንግቻት እንቁጣጣሽን
 ዐደይ አበባ ዐደይን፤
 በድቅድቄ ተቀመጥሁኝ
 ላሰማሰብ እያሰብሁኝ፤
 የልቤን ልብ - ባሻነት ገሠፅኩኝ
 ተስፋ መቁረጥን ተስፋ እረኩኝ።

1963

ድንቁርናችንን ይቅር በለው

ወንድምዬ!

እንደወጣህ ባትመለስ
በዋል ፈለስ አትከለስ።
በዋልጌነት አትጠቀስ።

የመንፈስህ ብርታት ንቃቱ
የድምፅህ ውበት ጥራቱ!
ሰዕል ነው
ነድፈን እማናናረው።

...ግን ምነው?

አመለካለሁ ብለህ ሄደኸው
እንደወጣህ ቀረኸው?
—ማለት መቼም ልማድ ነው።—

መንገድ መኖሩን እንጂ
መንገዳችንን ላለውቅነው
ጊዜ መኖሩን እንጂ

ጊዜያችንን ላለየነው!
አንተ አውቀህልና ወንድምዬ፣
ድንቁርናችንን ይቅር በለው።
ይቅር በለው።

1963

* ተረፈ ኩራባቸው ባረፈበት ዕለት

ውበት ባትከፋ

ደሟ ደም አይደለ፣ የቀለመ ውሀ
ሥጋዋ ሥጋ አይደለ፣ የአፈር አምሐ
ጊዜ ናት ወይ ሀዋ፣ የሌላት ምጣኔ
አሲ ምንድን ትሆን! ሙዚቃ ናት ቅኔ?

እማትመረመር በመለኮት ፋና
ዝም ልበል — ዝም ልበል — እኔ
አላውቅምና።

ብቻ ኑረትዋን ልናገር አልፍራ
እንዳሳብ ብርቅታ ድንገት እሚጠራ።
ከሕግ መጻሕፍት፣ ከሀይማኖት መዝገብ
ከጠፁአን አምባ፣ ከቅዱሳን ክብብ
ሁልጊዜ እማትገኝ፣ ሁሌ እማትነበብ።

ከቃልቶች ድቤ፣ ከጠንቋዮች ክታብ
 ከወያኔ ሰብሳብ፣ ከእረሚዎች ምኩራብ
 አትግባ አትባል፤ የላት ደንብ ገደብ።
 በገዳይ ጦር ሰለት፣ በካራው እጅታ
 በመሠሪ ውዋመድ፣ በሄራ ገበታ
 እማትጠፋ ጠፍታ
 እማትቀር ሞታ።
 መቃጥኑ ባይገድ፣ መረቡ ባይጠፋ
 ከእኩያን መንደር፣ ተዘርፋ ተጠልፋ
 ለበጎ ብትቆም፣ ለደግ ተሠልፋ
 ገነትን ለማግኘት፤ ሰው ሩቅ ባለፋ።

1964

ቅገርት ... ቅገርት

ራስ ምታት ሠፈረበት
 ሕልሙና እውነቱ ተማቱበት
 ምኞቱ ከአሚናዊ እድማስ በስተጓላ
 ትታየዋለች፤
 ታይታው ታሳስበዋለች፤
 ከመኖሪ ገደል ተንጠልጥላ።
 "ሐሞተ ቢስ፤ ... ወኔ ቢስ!" ራሱን ረገመ
 አሲን ብቻ፣ አሁንም አሁንም እያለመ።
 የሸሚዙን አጅጌ አጥፎ ወደ ላይ
 ለብጣሽ ወረቀት ያካፍል የልቡን ሥቃይ?
 ወይስ ድዱን በኮልጌት እያደማ፣
 /ጥርሴን አነፃ ብሎ/
 ቅንድቡን እየነቀለ፤
 /እኳል ብሎ፣/
 ፈገግታውን በመሰታት እያስተካከለ፤
 ሌላ ቋንቋ ባይገባት፤
 እንደማንም ናትና እንደማንም ያባብላት?
 ልዩነቱን ይረዳዋል፤
 መደዴነቷን ያውቀዋል።
 ልቧን ገልጦ ያየ ሲመሰለው
 ቤህ ነው እሚሳቀቀው።
 ተሰፋ እሚቆርጠው።

ይሁንና እፍቅራቷል፤...
 ተራኑት ሃይማኖት ልዩናት ሲል አምልኪታል።
 ከቀናት እንደሚመረጥ ቀን
 ልቡን ዳስሳ ልትበን!
 እንቁጣጣሽ ናት ... ፀደይ!
 ፊተ ክብ ... ቀይ!
 ዐይናፋር፣ እንደሚት ፀሐይ፣
 ፈገግታዋን ባንዴ እማታሳይ።
 ትመጣለች
 እየተከዘች ... እየሣቀች!
 /ከሱ በቀር ማንም ባላያት ሁኔታ!/
 ከጥንቱ...
 ስታርቀው ከቀድሞ ሕይወቱ።
 የፈተሰችለትን ቅገርት!
 በራዕይ እጁ ስታጠልቅለት።
 ታዲያ አንዳንድ እንኳ ሲነቃ
 ይሰማዋል!
 ከንቲነት...ምስኪንነት!
 ራሱን እንደመጥላት!
 እሷንም እንደመጥላት ፣
 ግን ሀኪ ብሎ ላይተፋት!
 ነብሱ ውስጥ ተሸንቅራ!
 ተቀርቅራ።

ተዳኪሞ በቅገርቱ
 ተፋዞ በምሬቱ
 ራሱን ሲሰለጥው!
 ዐለሙን ሲጠየፈው፤
 መጻሕፍቱን እንኳን ሲያስጠላው !
 /እንዲያ እንደማያፈቅረው!/
 በሩን ዘግቶ ይሄዳል!...
 በቅምቡራው! በብርብራው፤
 በጁን፣ በውስኪው!
 ትዝታዋን ሊያስምጠው።
 ቅገርቷን በቅገርት ሊያጥበው።

1964

ብቅ በይ ጣይቱ

ብቅ በይ -
ብቅ በይ ጣይቱ፤
ወጣ በይ -
ወጣ በይ ውቢቱ፤
ሰላም ሊልሽ ቁጫል ከደጅሽ ፍጥረቱ።
እንገቱን አቅንቶ፤
ያይኖቹን በር ከፍቶ
እጆቹን ዘርግቶ፤
ሆድ - ልቡን አስፍቶ፤
እንችን ነው የሚጠብቅ ሳይነጋ ሌሊቱ።
በተስፋ በረታ፤
ድኩሙ ሕዋስ፡-
የትላንቱን ረሳ፤
በዛሬው ሊካስ
እንች ሆይ! ተገሰጭ የልቡ ይድረስ።

ፈርቶ እንዳያበድነው፤-

- የሕላዌ ውርጭ

እንዳይበጣጥስው፤

- የመታከት ቀጭ

በልቡ ያስቀመጠው፤

ስዕልሽን ሞቀው።

ሊያልምሽ ቢያድር ነው፤

እንች - እንችን ማለቱ፤

ብቅ በይ ውቢቱ፤

ወጣ በይ ጣይቱ።

አታልቅስ አትበሉኝ

አትላቅስ በሉኝ
 ግዴላም ከልክሉኝ፤
 የፊቴን ፀዳል
 አጠልሹት በከሰል፤
 የግንባሬን ቆዳ
 ስፋት በመደዳ፤
 ጨንጎ አስመስሉት።
 ግዴላም።።
 አትጫወት በሉኝ
 ዘፈኔን ንጠቁኝ።
 ግዴላም።።
 ብቻ፤
 አታልቅስ አትበሉኝ
 አትጨህ አትበሉኝ።

1965

"እ ና"

የሦስት ሚሊዮን ዓመቱ ሽማግሌ

እና-
 የባቢሉን ግንብ ፈረሰና
 የብረት ምሰሶው ወደቀና፤

እና-
 የቢራቢርዋ ቀለም-ገሠሠና
 የጋጋኖው ድምፅ ደከመና፤

እና-
 ፀሐይዋም ጠየመችና
 ጨረቃዋም ጠለሸችና፤

እና . . .
 /የአርባ ዓመቱ ሕጻን፤/

-ብቃህ!
 የምን እና - የምን ማደናገር
 ከእና በፊት ምን ነበር?

1965

ራሴን በላሁት

ገብቼ ሉባዔ
ከብቻ ጉባዔ፤
ላያሌ ዓመታት
በእኔነት ማሳ ተመላልሼበት፤
ወጥቼ ወርጀበት፤
አዝመራ ባጣበት፤
ራሴን በላሁት
እየመነዘርሁት።
እየመናዘርሁት።

1965

በደል

ዝናብ ቢኖር በጃችሁ
ምን ያደርጋል?
አንዲት ጠብቃ ሞታችሁ!

አዝመራችሁን ወፍ አይቀምሰው
የለማኝ አቁፋዳ አያውቀው።
እንደሌለው አንድ አፍ ሲፈጥርላችሁ
አይደል የበደላችሁ?

ያዘመራችሁትን እንዳትበሉ
የጉርሮአችሁ ጥበቁ።
ያላችሁን እንዳታደሉ
የአጃችሁ አጥረቱ።

1965

ሀምሃ እግር

የአሁኑ ጧቷ ፀሐይ
የጀርባዬ ሲሳይ
ስትዳስለኝ
ደስ ... ደስ እያለኝ
አልም... አልም ሲለኝ፤
 አንድ የሚደህ ጭቃ
 እግራ ላይ ወደቃ።
እኔም ተገርሜ መቸ እንዲህ ላበቃ?
ያልገረመው አሉ በዚያው ፊሰሰሱ
መንገዱን ሲቀልስ
እኔ ማለት ጭስለ።
አኮ እንዴት ቢደፍረኝ?
"ይቅርታ" ሳይለኝ
ብጨፈላልቀው
ከእጠገቤ አልራቀው።

ነካ...ነካ በእንጨት
ገልበጥ እደረኩት
/ትገሽ እንደመቅጣት/
ሲንሳ ሲተናነቅ
እኔ ሣቅ በሣቅ።

ግን የጊላ ጊላ ... ወደማታ
ጅንበር ከንፈሯን ስትሰበሰብ በለዘብታ
አያሰላሰልሁኝ የጧቱን ሁኔታ
በጣሙኑ ተከዝኩ
ለዚያ ጭቃ አሰቀስኩ።
ሀምሃ እግር እያለው
ቆሞ ለማያውቀው
ድኸ ለሚኖረው።

1965

ባለ አደራ

የገደል ማሚቶ መጣች፤

በዘመን ጭራ ታሰራ።

የአእላፍ ሙታን ድምፅ፤

ቋጥራ።

አደራ።

ሕዝብ ፊት ቀርባ ሙሽች፤

አንልግሏን ከፍታ ተማፀነች፤

"ታክተኝ - ተቀበሉኝ፤" አለች።

ግማሾቹ የቻሉትን ወሰዱላት

ያልቻሉትን መሰሉላት።

ሌሎቹ ሌላ ነገር አኖሩላት፤

ካንቺ ሌላ - ሌላ አናምን አያሏት።

1966

እኔና ጨረቃ

እኔና ጨረቃ

ተጓድንን

ወጥተን ፤

ልንደምቅበት አደባባዩን

ቀን በቀን

ሽተን፤

ተመለስን፤-

እነፀሐይን አድንቀን

ባይሆንልን

ጨለማውን እየተመኘን።

1966

እኮ ልብን እንዴት ይገስጻል ?

እኮ ልብን እንዴት ይገስጻል?
ምን ብለውስ ምን ያዋይዋል?
ከየትም መብረቅ እውርዶ
ከሕዋው እሳት - ጉድ ወልዶ
በነበልባሱ ተማግዶ! - - -
ከምንም፣ ጭንቅ ጣርን ዘርፎ
የፍጻ ያሰህ ሰፍፎ
ስቃይ እንደፍቅር ታቅፎ
በአዶከብሬው ምታት ገዝፎ
በድንገት ውርጅብኝ ተገርፎ፤
ልብ ሲያሰቅስ ዐይን ደርቆ
እስትንፋስ ሲወጣ ጉርፎን ፍቆ
ስር እንደአውታር ሲነዘር ተጨምቆ! - -
እኮ ልብን እንዴት ይገስጻል?
ምን ብለውስ ምን ያዋይዋል?

የፍጻኝን ሴማቱ
የሰቆቃችን ጻሱ
ምንድን ይባል ብልቱ
ምንድን ይባል ሕዋሱ
ምንድን ይባል ያ ገቡሰ እጸ ነፍሱ
ነፍሳችንን የሚነክሳት ስውር ጥርሱ
የሕይወታችን እኩይ ፍልሱ
የምስኪንነታችን ቅርሱ
የእርግማናችን ትርፍ - ውርሱ
ምንድን ይባል ሕዋሱ?

የበጎነት የፍቅር አበባ
በመንፈስ ተገን አምባ
በቅጽበት ዐይን ስትንጋሰል
ስትወድቅ ስትፈነገል!
ምን ይባላል?
ምንስ ቢሉ ምን ይረዷል?

በእኩለ ቀን - ቀን ሲጨልም
ያይንን ብርሀን ልብ ሲያጠይም
ሙሉ አካልን ሲያፍገመግም! - - -
ሣቅ - የሩቅ ሀገር እንግዳ
የመንፈስ የጥርስ ባዳ
አልደፍር ሲል አልደፈር
ሲሸሽ የከፍፍርን ድንበር
ድምፁ ሲማስን ባሻገር! . . .
ልብን ልብ ባሻነት ሲጫነው
ማስተዋል ሀብቱ ሲሳነው
ውጥር ቅሬታ ሲያፍነው
ሰራሱ ይቅርታን ሲነፍገው!...
የጉድ አሻሮ እየቆላ
ሲጠምቅ ሲጠጣ መርዝ ጠላ
የቁም ተዝካሩን ሲበሳ!...
እኮ ልብን እንዴት ይገስጻል?
ምን ብለውስ ምን ያዋይዋል?

አጸላሌ

የፀጥታው ጨዛት፣ የሞቱ ሕያውነት
የትላንት ዛሬነት፣
ከርሞ ማሙዩነት፣
ዘወትር ልዩነት።

ሲሆኑት ማድከሙ፣ ሲያመልጡት ማማሩ
ትዝታው መጣሙ፣ ቅርብቱ ማቃሩ።
ቀርታል በቅቷል ሲባል፣ ፈጅ ገደል ገባ
ዛሬም በቃሬዛ፣ መተኛት ባንቀልባ።

ባትጠፋኝ ነው እናንት፣ የሽማግሌ ሕፃናች
በጥንቱ ሕልማችሁ፣ ዛሬን አባባዮች
መፈንገቅ መደንፈቅ
መደንፈቅ መፈንገቅ፣ በዚያ ቀን ግርሻታ
ሳይሆን ... መግፋት መግፋት ጧትን ወደማታ።
ድካም አንጂ ትርፋ፣ መች ተገሰሰና
ትላንት ከዛሬ፣ ከዘንድሮስ አምና።

ስንቱ ተጫውተናል
ስንቱ ተጫውተናል፣ ዛሬስ አጸላሌ
በጉርምስና አምባ፣ በስተርጅና ቆሌ።
አጥሩ ሲዋቃር - ሲማገር - ሲታሰር
ሲደለቅ - ሲጨረቅ - ሲጠብቅ - ሲጨፈቅ
ማሙሰቅ - ማሙሰቅ - ማሙሰቅ - ማሙሰቅ።

አየሁ ጓጓሁ ብሎ
ከሩቅ አስተውሎ

ይዝረበረብ ምራቅ፣ ክልብ ምላስ
ከእያንዳንዱ ሕዋስ
ወበሏን ለመርገጥ ግቧ ለመድረስ።
"አጸላሌ
የብር መስቀሌ
ተው አስገቡኝ ዛሬ።"

ያሜካላ - እድሞው የሚካላ
የሚናውዝበት የነብር ቡችላ፣
ደሞ ቃፈሮቹ . . . እኒያ ግንዲሎቹ
እኒያ ችፍርጉቹ፣ እኒያ ምስማሮቹ
ግርማው . . . ግርማው የዓይናቸው
ሰብእናን ሽምቃቂ፣ ደም - ተስፋን አናቂ።
ክብደቱ . . . ክብደቱ የፈታቸው
የፊት ወዝ አባናኝ፣ ትህትና አባካኝ።
ሲማልግ . . . ሲማልግ ድምጻቸው
ሰው መሆንን ገዳይ፣ በጉነትን አቀጣይ።
"አ ... ጸ ... ለ...ሌ
የብር መስቀሌ
አ... ና...ሰ...ገ...ባ...ም ዛ...ሬ"

ያ የልብ ምላስ፣ ያ የቅንጣት ሕዋስ
የተሰጣ ቁርባት፣ ውሀ - አልባ ገፋስ
ያደናቀፉት ትል፣ ወይ አባጨጓሬ
መንፈስ ሲሸማቀቅ፣ በደንቃራ ጥሬ።

አይወጣት ዳግመኛ፣ አምላኩን ብሎ
ወይ ፀደብን ብሎ፣ ወይ ጨረቃን ብሎ
ወይ ራሱን አምኖ፣ ወይ እግዚአብሔርን አምኖ
ይጠይም ይሞታል፤ በእንግዲህ ጢስ ታፍኖ።
ያም የተስፋ ወደሮ፣ ምኞትን ቋጣሪ
ዘንዶ ተጠምጣሚ፤ አባብ ተወርዋሪ!

እና?
እናማ የክሸፈን ዕድል አለባብሶ ቀብሮ
ሰጊዜው ጊዜውን፣ በእሜን አሳድሮ
ልጅነትን መኖር፣ ዳግመኛም አምርሮ።
መጠጣት ዝቃጨን፣ ወይ አጥልሎ አቅርሮ
በቀን ሕልመ ጣባ፣ ጠልቆ አንቆርቁር።
አለዚያም መጫወት . . . መጫወት ላንዳፍታ
ማባበል . . . ማባበል፣ የሕይወትን ድንፍታ
በርክክ በርክክ ብሎ
ጭንቀትን አታሎ፤
"ጉልበቱ በርታ በርታ
አበላህላህ የሽምብራ ቂጣ
አሁንም አይደል ወደማታ
. . . ወደማ. . . ወደማታ. . .
/ወደማታ. . . ወደማታ. . . ወደማታ
የቀትር ላዩን ጨዋታ፣
ያጸላሴን ሕይወት፣ አለኝታ - ቅሬታ።፤

ተይ፣ አይሆንም ነብሴ

የቱ ይሆን ኩነኔው፣ የትኛው ነው ፅድቁ?
የምድሩ የቅርቡ፣ የሰማዩ የሩቁ?
በእንጀራ በጠላ በሥጋ ሂሳብ፣
አካል ብቻ አንጂ፣ ነብስ አታድግም ወይ?
ነብስ እንደነበልባል፣ ሥጋ እንደእንጨት፣
አይደል ባንድ ዕጣቸው፣ መዳፈን መብራት?
መክሰል ወይ መፍካት?
የት ነው የሥጋ ደብሩ፣ ደሞ የነብስ ቤት?
መቸ ነው ለየብቻ የተካለሉት፣ ጎጆስ የወጡት?

ልሂድ - ልሂድ አለች፣ ወደ ሕልሚ ከላ፣
ሥጋ ሐር ልብሷን ነብሴ አውልቃ ጥላ፣
ከፅድቁ ገበታ፣ ከአብርሃም ልትበላ።

ተይ አይሆንም ነብሴ፣ ሥጋሽ ይታሠብሽ፣
ተመከሪ ነብሴ፣ ምድሩም ይታወሰሽ፣
አልፋ ወ ምዴጋ፣ ጭቃው ነው ገነትሽ።
የዘላለም ቤትሽ።

ሰራስ የተጻፈ ደብዳቤ

ጋሼ ፣ እንደምን ሰንበተሁል?
ሥራውስ እንዴት ይዞል፣ ተሰማምቶሁል?
እስቲ በርታ፣ ያባባም ፀሎት ይሁንህ
ሰላሙን አይንፈግህ።

ጋሼ፣
ዛሬ ይህን ወረቀት ስጽፍልህ ታግዩ
እንዳይመስልህ የተፋታሁ ከአያሌ ወራት ዝምታዩ
በእግዚሬ፣ በወገኔና በራሴ፣ ካወጅኩት ኩርሬያዩ
ካደበተኝ ሥቃዬ፣ ካነበዘኝ ምንዳቤዬ፣ ...
እንዳይመስልህ ያመለጥኩኝ፣ ከብቸኝነት ግዞት
ዋሻዬ።
አሁንም መች ዝምታ ብቻ
አሁንም መች ኩራፊያ ብቻ
አሁንም መች ብቸኝነት ብቻ
ፍርሀትም አሳጥቶኛል፣ እምቆምበት ዳርቻ፣
እምገባበት ሥርቻ።
አንድ ወንድሜን አንተን፣ ጠልቼ አይደል
አሰመጻፈ
ምን ሲበቹህ ብዬ እንጂ፣ ደሀና ነኝ ብልህ ባፈ።
አሁን ግን ፍርሃቴ ነው፣ ይህን ደብዳቤ የላከው
በዚህ መካነ ደይን ተቀብሎ እንዳልቀረው
የዚህን ምድረ - ፋይድ ታሪክ ሰላወጋ ሳልናገረው።
ይልቁንም ያይኔን እውነት፣ ለልቤ ያሜወትኩ
ቢመስለኝ
ሰራሴ የጻፍኩትን ደብዳቤ፣ ላንተ መላኩ አሰኘኝ።

ጋሼ፣
ካንድ ዓመት በፊት፣ ግብር ለመሰብሰብ ተቀጥሎ
ወደዚህ ገጠር ስመጣ፣ ስንቁን - ጓዜን ቋጥሎ
ይህን ተአምር መች አሰቤ፣ ይህንን ጉድ መች
ጠርጥራ?
አየህ፣ ተዚያ ተከተማ ተቀምጠህ፣ ገጠር ሲባል
ተቃሉ
ትቀርጽ ይሆናል የልምላሜን ጣዖት በውሉ
የወንዝ አረንጓዴውን የሣር የቅጠሉን ሁሉ።
በቅሬ - በሰንበቴ - በዕቁብ፣ የነዋሪውን ተቃቅሬ
በወንፈል - በማጎበር - በሠርግ፣ ባንድ መቆም
ተደጋግሮ
የሐሴትን መና ተፋትቶ፣ የፍቅርን ጽዋ ተዛርፎ
ያሳይህ ይሆናል፣ የከተሜ ሕልምህ አግዝፎ። ...
አወን፣ ያሳይህ ይሆናል የከተሜ ሕልምህ
ምናልባት
ፏፏቴው ሲያሸቆለቁል፣ ከዐለት አናት
ጨለ ሲፈትል፣ ሲያሰገመግም እንደመጣት
አመር ብሎ፣ ዘለቅ ብሎ፣ ቋጥኝ ሲያርም
ሲፈነግል እንደጠላት
እንደጉልበቴ ውበቴ፣ እንደውበቴ ጉልበቴ
ይታይህ ይሆናል - ልቆ በዚነ ፍጥረቴ።
በአረንጓዴው መስክ ላይ፣ እምበሳዎች ሲፈነገጩ
አእዋፍ - የዱር ጣፋጭ ልሣን- በየዛቴ አናት
ሲያፏጩ
የአረኛ ዋሽንት ሁሁታ፣ በየጎራው ትንቢት ሲያወራ
ያራዊት ግሣት ግምግምታ፣ በገመገሙ ሲደራ፣
መሽሩ ሲዘናፈል፣ እጅ ሲነሣ በንፋሱ
ዕልዋት ሲምነሽነሹ፣ ቁንጮአቸውን ሲነሳነሱ፣ ...
ይታሰብህ ይሆናል፣ ገጠር ሲባል መንፈሱ።

የምሽት ጀምር ስታቅማማ፣ እምራብ ቤቷ ልትገባ
ምድር ሲዳዳት ክል ጨርቋን፣ ለባ ልትወስድ ክጊዜ
አምባ
አባቶች በየጉብታው፣ ዘና ብለው ለምሉም ሣር ላይ
በእደ ጎሲናቸው ዳለው፣ ያባቶቻቸውን ትውፊት -

መዳይ

ሲያወርሱ ለልጆቻቸው፣ የሰብእናን ቋሚ ምስናይ፣
ብል አይበሉን ቁም ንዋይ
የብሔርን ክብር ምሳካይ
ምስጥ አይበሉን ቁም ሲሳይ፤ . . .
ታይ ይሆናል፣ የከተሜ ራዕይ ሕልም መሣይ።

የሕይወት ልብ በአውድማው፣ በጓጥ በስርጓጉጡ
በአረሁ ላይ በገደሉ፣ በፋልማው ላይ በዙብጡ
ለቅጽበት ሳይለናክል፣ ሲገር ሲመታ በቅጡ
ያለማህ ይሆናል፣ የከተሜ ሕልምህ ቅንጡ።
ግን ላንዳፍታ ነቅተህ፣ ወርደህ ክከተሜ

ሕልም ዙፋንህ

ፍተድልኝ ወንድምዬ፣ እዚህ ምን እንዳለ፣ እኔ
ልገርህ።

ዐለት ስር ሰዶ
ዐለት ወልዶ
እዚህ ዐለት
እዚያ ዐለት
የኮረብታው አናት - ዐለት
ዐለት
የላይ የታቹ መሠረት።
ቢያዩ ድንጋይ
ቢያሽቱ ድንጋይ
ጎንበስ ቢሉ ድንጋይ
ቀና ቢሉ ድንጋይ
ዋዕይ የሚያዘንብ ለማይ።

ወንዞች ክሬቻዎች
የውሀጥም እስረኞች፣
የሰው ያዕዋፍ በድን ታቅፈው
ያራዊት መቃብር ሆነው
ተኝተዋል፤ ዐለት - ጎድናቸውን አግጠው።

አፈር የሕይወት አልፋ
አፈር የሕይወት ሀሌታ
አፈር የልምላሜ ኪነት እፍታ
ተቋቋ ላይ ተሟጠጠ።
አፈጆ አበቃ አጠጠ።

ሥጋ ነበር እፈር ማህሆን
በቁሙ አጥንት ያጣጣመው ጎን
ዐለት ሁኖ ወደዐለት ተመለሰ፤
ኮረት ሁኖ ፈለሰ።
ጠጠር ሁኖ ተዳረሰ።

ለልተርፍ አለ ሰው ለአምራ
ለልተርፍ አለ ለጥንብ እንሣ ለጆቢራ
ከላይ፣ መቅሰፍት ቸነፈር እያገራ
ከሥሩ፣ የድኝ እቶን እየደራ
ውስጡ ውጪው ተረምጦ በመከራ
ጽላሉት ሥጋው፣ ጽላሉት ነብሉን አቅራ፤
ወገሽ ሰው ከሰውነት ተራ።

እንደው ብቻ፣ በድቀቱ ታዛቢነት እንደታፈነ
እንደተከነ፣ ... እንደባከነ፣ ... እንደተነነ፤
ጥርኝ እፈር ያረገኝ ምኞት ሆነ።

ጋሼ፣

ሰው ክልማዶ ተንቀለ፣ ከባሕሉ ተራቆተ
መኖር ምን እንደሆነ ሳተ፤
በገዛ ታሪኩ ተረተ።

ከገዳ - ከአውድማ አገዳት ጥሬ ብትጠፋ
የፍቅር ድምፁ ከፋ።
የእምነት ሚዛት ተደፋ።
ባል ለሚሰቱ፣ ከገዳን አላንተርስ አለ
አባት ልጁን፣ በፍርሀት አስተዋለ።

ጋሼ፣

በሉካንዳ አራጅ ዐይን፣ ዘመድ ዘመዱን ሲመለከት
ለው አውሬ ነው ማለት
ምንኛ አለቃቂ እውነት!
ልብን እሚፋጭር ለለት።
ምንኛ አለቀያሚ እውነት!
እሚለበልብ ቃር - ግለት።

እኔ እግዚአብሔር ስህ ምድረ - ፋይድ ምን ለው ተፈ
ተፈጥሮው ያልገሠሠ፣ ለብዓዊነቱ ያልሻሸረ
አሻራው ያልሚለጠ፣ እንጥፍጣሬው ያላጠጠ
የሁነት እርሻው ያላረጠ። . . .
ችጋር ብቻ እንጂ ቀጠና
ደዌ ብቻ እንጂ ፈተና
ግዘፍ ነለቱ፣ ነጠስ ዘርቶ አሚፋጭ
ከእእላፍ ኤኪራ እሚጋጭ።
ሌላማ ምን ለው ቀርቶ፣ ሌላማ ምን ፍጡር
ተገኝቶ
ነባር መልኩን አቆይቶ፣ ቀለሙን የያዘ አካቶ
ተምፀት አምድ ያላኖረ፣ ያበከር ስሙን ፀንቶ
በቅቶ
እኔ ምን ፍጡር ቀርቶ፣ እኔ ምን ለው ተገኝቶ?
የዚህ ሁሉ ጎግ አድል፣ እንድም ብዙም ሁና
ተሠብራ
ማንም ማንን አይጠራ።

ቀድሞ ለራሱ ማን ሆነና፣ ማን ለማን እጅገ
ሊዘረጋ
የማንን ጦርነት ማን ሊዋጋ?
ባንድ ተለድሮ ሲያምም፣ ሲታመስና ሊጠበስ
ማነው ለማን ሞት እሚያለቅስ?
እንባስ ምንድነውና፣ ምንድነውናስ ለቅሶ?
ከአንጉርጉር ባለፈ አንጉርጉር፣ የሰሜት ዘሃው
ተበጥሶ
ሀሊና፣ ከዘለለት ልማዱ ተፋልሶ፣ በራስ ቁለል
ጉም ተላብሶ
እንባስ ምንድነውና፣ ምንድነውናስ ለቅሶ?

ጋሼ፣

እኔ ምንኛ ተአምር አለ፣ ተፈጥሮ ቀደም ባሕሏን፣
እንደግትቻ ወዲያ ጥላ
በሞትና በሕይወት መሐል፣ የትንግርት መንደር
ከልላ
'ያልኖረ' ወይ 'ያልሞተ' እሚሰኝ ፍጡር አክታ
ስታደድበን ስታሞኘን፣ ለደረቅ ዐይናችን ጋርዳ
ዘግታ።
ተፈጥሮ የጊዜ ንፋስ፣ ከጭብጣችን ዕንቁ ስትቀማ
ኩራዛችንን ስታጠፋ፣ ስትጠገን በጸለማ
አይለየን አንዳንድ ግብሯ
አይታወቀን አልፎ አልፎ ስሟ።
ቋንቋምኮ ዲዳ ነው፣ ገጺን መለየት የተሳነው
እንቆቅልሻን መፍታት ያቃተው፣ ድምጹን ማወቅ
የገደደው።
እስፔክትረም - የብርሃን ርቸት - ቀስተ ደመና
ሲነጣጠል በቀለማት፣ ሲበታተን እንደፋና
ማን አወቀው - ማንስ ለየው፣ የዛን የፅልመት ገበና?
እናም ቋንቋም፣ የሥልጣኔ ቁራኛ፣ የሥልጣኔ ተገዳኝ

የሰሜትን እውነት ገዳይ ነው፤ ያይንን ገህድ
እውነት አፋኝ።

ጋሼ፤

እኔስ አዘንኩ ለዚህ አምባ፤ እኔስ አዘንኩ ለዚህ
ዘመን
ለአሚኒክት ለሚያቃሰት፤ በመፃፍትን ደረመን
ለሚሰቃይ ለሚታመም፤ በአላፍ ደዌ - ሰቀቀን፤
እኔስ አዘንኩ ለዚህ አምባ፤ እኔስ አዘንኩ ለዚህ
ዘመን።

ሕፃናት መንቆር፤ ማጉርጉ ሳወጡበት
አጥንት በተገተገበት
በድን - በላ በሆነበት፤ እርመ - በላ በተባሉበት፤
እኔስ አዘንኩ ለዚህ ዘመን።
እናቶች ሰብእናቸውን በጠረጠሩበት
አንደትጋን እንደቅማል ልጭ በፈለፈሉበት
የአገማዴ ልጅ፤ እንደሕፃን በታቀፉበት
የራሔልን አንባ በዋጡበት
እኔስ አዘንኩ ለዚህ ዘመን።
አባቶች በጎጭ ጠጉራቸው ባፈሩበት
አድባራቸውን በረገሙበት
ሕልማቸውን በተሰቀቁበት፤

ያበሻ ማቅ - ተቢት በተፈተለበት
ነጭ ማተብ በተገመደበት
እኔስ አዘንኩ ለዚህ አምባ፤ እኔስ አዘንኩ ለዚህ
ዘመን።

የታሪክ ደረባ ሲከፈት፤ ሲከፈት የታሪክ መዝገብ
ብራና
መቼም ሳያኖረው አይቀርና፤ ሳይከትበው
አይዘነጋውና
ምንድን ብሎ ይጥራው፤ ይህን ዘመነ መንሱት፤

ይህን ዘመነ - ፈተና?
ይበቅል ይሆን ከዚህ ጠፍ ላይ፤ ከዚህ መና ከዚህ
ጠና
ተስፋ ማድረግን አሚያቅ ጎልው፤ ሣቅን አሚያቅ
ሰብእና
የሰላም ራቅ የጤና፤ የፍቅር የአንድነት ጋዘና . . .
ይበቅል ይሆን?
በትንሣኤ አንድናምን፤ ያሸት ይሆን አዝመራው?
ያፈሩ ይሆን ተከሎቹ? ያብቡ ይሆን ዕፅዋቱ?
ይተሙ ይሆን ንቦቹ? ይዘምሩ ይሆን ወፎቹ? . . .
በትንሣኤ እንድናምን!
ይደራ ይሆን ከከበጽባህ፤ የእንቁጣጣሽ ችቦ
በእምነት በአለኝታ ጉንጉን ተውቦ፤ በቀስተ ደመና
ተከቦ
ተሞሽሮ በዐደይ ወርቀ ዘቦ፤ . . .
ይደራ ይሆን?
ይኖር ይሆን ወይ አርማ፤ ይኖር ይሆን ወይ ባንዲራ፤
ሰውን የመሰለ ቀለም ያሰው፤ ሰውን የመሰለ አሻራ፤
አማይወድቅ፤ አማይታጠፍ ሰንደቅ፤ አማይከሰም፤
አማይዳፈን ደመራ? . . .
ይኖር ይሆን?

ጋሼ፤

የከተሜ ሕልምህ ከፊትህ፤ ካልተጨፈቀ
እንደጅብራ
ይታይህ ወንድምዬ፤ የዚህ ሕዝብ አሣር መከራ።
ምንም እንኳ የምፀት ቢሆን፤ የናንተና የሱ
መታደም አብር
ምንም እንኳ አንድነታችሁ፤ ቢሆን የእባብ
የጎንጎቸር ኑሮ
'መሠልጠን' 'መሠይጠን' ሳይሆን ዐይናችሁ ይከፈት
ዘንድሮ።

ለናንት ማዳበሪያ ሁኖ፣ ከወዘት አልፎ ራሱን የገበረ
አንደበቱ አንደበሬው፣ በዝማም ታስሮ የኖረ
የዋህ ፍጡር - ጉልጥምቱ ነው አዚህ የቀረ
አሰር - ፍቅፋቂው ነው አዚህ ያደረ።

በሞቱ እንደዋጃችሁ፣ በገጥፊቱ እንደፋፋችሁ
በዋይታው እንደሚታችሁ
በጣመነት እንደሚረፋችሁ፣ . . .
በዓሪ ሞት ጣቱ ሳይገጥሙችሁ
በአለት ጥርሱ ሳይበጭቃችሁ
እስቲ በሱ፣ ምንድን እሰ በጃችሁ በተራችሁ?
እስቲ በሱ፣ ለጥያቄው ምንድነው መልሳችሁ?

አወን፣ ዛሬም ከከተማችሁ፣ የሙታን ገዥ፣ ፈላጭ
ቆራጭ አሳሪ
የሞተውን አሟች፣ የተቀበረውን ቀባሪ
የእስከሬናት ግብር አስገባሪ፣ የሙታን ላብ አቅራቢ
ስትልኩ ሳይ፣ የአብድ ሣቅ ያስቀኛል
መሠሪ ወጋችሁን፣ ማወቁ ጠልቆ ያወጋኛል።
ግና ድርም እንጂ፣ በእንዘነሣ መንጋጋችሁ፣ በነብር
ማጉርጣችሁ
በጥንብ እንሣ መንቆራችሁ፣ በላሽ በእዛብ ምላሳችሁ
በጊገጥ በዘንዶ ድራታችሁ፣ በገበሎ ትንፋሽችሁ፣ . . .
በሌላማ ማን ሊያውቃችሁ? ማን ሊያውቃችሁ?

ከቶ አዚህ፣ ማን ምን አሰው፣ ከናንት ወሬ
አሉባልታ
ከናንት ዝባዝንኬ ቀረርቶ፣ ከናንት ሽለላ ድንፋታ
ከናንተ ጂኒ ቀልቋል፣ ከናንተ ተረብ እሩምታ?
አወን፣ አንደተረታችሁ፣ የደላው ሙቅ ያኝካል
ሕይወትን በመታደግ ሳይሆን፣ በጥናቷ ብቻ
ይረታል።

እና እዚያው እርስ በርሳችሁ ብትመሣጠሩ፣ ዕፁብ
ድንቅ ተዓምር ብትለፍፉ
ተረታተረታችሁን ብታወጡ፣ በኔነት ማራቶን
ብትዳፉ

በቋንቋ ስስት ብትዋጉ፣ ለክብር ስስም፣ ብትዳሙ
ብትጋፉ
በአለቡ ባይነት ብትፈድዱ ብትጣፉ፣ . . .
በዚህ ሙት ሕዝብ፣ በድክመቱ ብትልቁ፣
በፈተናው ብትበልጡ
በሱ ውድቀት እናንተ እርኩዝ ብትረግጡ
በብሶቱ ብትፈይዱ
በመክሊቱ ብትነግዱ፣ . . .
ይህ ፍፁም ባድማ፣ ይህ ፍፁም ድቅድቅ ጨለማ
እሚበራ እንዳይመስላችሁ፣ በናንት የይስሙላ
ቁራጭ ሻማ።
ግን መጋረጃው ያልተነሣ ተውኔት፣ ያልተፈታ
እንቁቅልሽ፣ እሰውና ጨለማ
ነፋስ - አሳተ ገሞራን፣ ሊታቀፍ ይችላልና ጠፍ
ባድማ
ዐይን ያለው ይይ!
ልብ ያለው ያስተውል!
ጆሮ ያለው ይስማ!

ጋሼ፣

ምናልባት ፊትህ ቅጭም ቢል፣ ቤህ ደብላቤዬ
የእውነት ምሬት ነው ዋቢዬ።
እና በል ደሀና ሁን፣ ይህን ደብላቤም አኑርልኝ
እናንተ ጋ ላሰው አኔነቴም - ነውና የተጸፈልኝ።

እኔ ሆይ ተጠየቅ

እኔ ሆይ ተጠየቅ:-

ለሰንት ዛሬ ሙሾ አወረድክ
በትላንት ቀኅህ እንደነበርክ
የቀንህ ቁመና
ሲልቅህ እንደምሽት ጥላ?

ተጠየቅ እኔ ሆይ:-

በምዕተ ዓመት ክፋይ ክፋይ
ሰንት ደቂቃ፣ ሰንት ለኮንድ
አልነበርክም ብሎ ይፍረድ?

1966

ሰብአ ትካት

ያላት መቃብር አንጣሉ

በገበያው ተጠልሉ

ዓፅም ያለምልም ብሎ

ኧ ብሎ መተኛት

በቀን ማንቀሳፋት::

ያያት፣ የቅድመአያትን ሕልም ማመንገሻ

መጠቅጠቅ፣ የነበርን ወግ መለግሰግ::

የኅዳር ዘመን ቁስል ብካይ

ላይሽር በቴዎድሮስ ክብረ -- ሰማይ

መስለምለም ... መፍገምገም ... መክርተስ ... መላም

ፀዳል -- እልቦ መጋም::

ምን ዓይነት አንደበት?

ስዋሰው ሲለወለው ቃላት ያፈጁበት

ልማማቸውን ያደሩበት::

የዘመናት ትንፋግ -- ከረጢት

-- ፋደት!

የአጅ እግር ሠንሠለት

-- መተት!

ምን ዓይነት አንደበት? . . .

ኖርን ያላችሁ ሳትወለዱ

ሥር ምላችሁ ሥር ሳትሰዱ

ያመተ ዓለም ስዎች ዕድሜ -- በላ

ተቀጥላ::

በሺ ዘመን እግሮች መውተርተር
በከርም ጥጃነት መግተርተር
በልማድ - ልማድ መወጠር

በእምነት - እምነት መጠበብ
በጄሉኝታ - ይሉኝታ መታሰብ:: . . .
የኛችሁ እነሱእችሁ ተሻኩቶ
ድርጊት ማግ ሁኖ ተስማምቶ
የተቃርኖ ውብ በረከት ሐራም ሁኖ
የመፋጨት እምሐ - እሳት በኖ ተኖ
ዓይን ያላቸው ያስተዋሉ ሲጋዙ
መናፍቃን ለማዕታት ሲወገዙ
ቀለለ! - የመጠራጠር ቁምነገር ደርዘ::
ጨለመ! - የጥበብ ሽማ ኩራዙ::
በበለው በለው!
በእምታታው በእዋቃው!
በመቶ ዓይነት ጥለፈው
በሺ ዓይነት መትተው
ልንቃ ሲል
አንገቱን ሲል::

በቀልቡን ንግድ
በእሣሥቀህ አስለቅሰው
በዓይነ ቁራኛ ጠብቀው
ቀና ቢል፣ ራሱን ቀጭ
አቤት ቢልህ፣ ቢማፀንህ
ጭጭ ... ምጭጭ ... አርጭ::

ለልማት ሳይሆን ለጥፋት
ጸሎት - ምህላ ... ትጋት
ካንድ ረግቶ ጥንጣን ማድራት:: ...

የገደል ማሚቶ እንቀላፍታ፣ ድምፃችሁን ተንተርሃ
በእሣት ጻር ምን ይወሳ?
በሰቃውንት ምን ይነሳ?
መንዝ ሆነ በዳብሃ ... በደምሃሃ ... በእሰሳ
መልካችሁ አይቀረጽ፣ አይጠፋ ... እየከሃ ...
አየሃሃ::
ተደቡኖ ቀርቶ፣ በእረኝነት ንግ::

አይ እናንት፣ ያባቶቻችሁ ልጆች!
ያደቶቻችሁ ወላጆች
የዘመን አርማችሁ
ልዩ ነበር ባንዲራችሁ
የተነደረበት የየዋህ ፅድቃችሁ::

ትግራይ አስተውሎ አቁማዳው የራሱ መሆኑን ለይቶ
ረሀብ ዕጣቸው የሁል ወንድሞቹ መሆኑን አካቶ
ሐዘኑ አነቀው፤ ትንፋሹ መረረው ትካዝ ሆዱ
ገብቶ።

"አኔና ወንድሞቹ" አሰ በሰዘብታ
ሰራሱ እንዲያወራ የራሱን ስሞታ፤
"አኔና ወንድሞቹ ሁላችን... ሁላችን
ከባድ አቁማዳ ነው እሚዛቅ ፍቅራችን
ይህ ነው አንድነታችን
ይህ ነው ባህላችን
ዘመን ማዛጋቱ በያንደበታችን።
ሰጋላ ትውልዶች ተረት እንዳይመስል ይህ ብካይ
አርሮ
ይህ ጠፍ ስብእና ይህ ስቁይ አለምሮ
እንዳናረው ያሻኛል ይህንን አቁማዳ ከፍ ካለስፍራ
መጥቆ እንደባንዲራ
ምንም ባዶ ቢሆን በውስጡ አይጠፋና የታሪክ
አዘመራ።"
ይህንን ተናግሮ ከአክሱም ሐውልት ዘንድ
ትግራይ ተጠግቶ
አንዴ እየፀለየ አንዴ እያወዘመረ ያለመጠን ተግቶ
ጫፋ ላይ ሰቀለው ያን አቁማዳ አውጥቶ።

እንዲን በቃኝ

ይኸ ከንቱ መባበል፤ ይኸ ከንቱ መሸናገል
ይኸ ከንቱ... ከንቱ መዳለል
ላናልፋት ያችን ዕውነት - ዐቀበት
ያችን የመፈተኛችንን እቶን - ዕለት
በቃኝ . . . አኔስ በቃኝ።

ባንደበታችን ወለላ፤ ጭራቅ ከሆነ እምናፋፋ
ቀን እግዞት ሲጠነክር፤ መርዝ ተፍቶ
እሚያስተፋ
ለእሚያዋጋ ለእሚያስቃስት፤ ለእሚያጣጥል
ለእሚያዳፋ
በቃኝ . . . አኔስ በቃኝ።

ስንበሌጠን እንደብረት ዘንግ
ልግጫውን እንደቋሚ ወግ
ወሰደን! ...ፍቅር አልነው
ያለግብሩ ከነነው፤ ያለስሙ ሰይመነው
ታድያ ዛሬ፤
እውነት ቁርሻ አለኝ ቢል፤ ቢፋጠጠን እንደጠበቃ
ቢሣለቅብን፤ ቢያፌዝብን፤ ቢታበይብን ቢመሰቃ

አውነት አለውና አውነት
እሚፋጭር እንደካራ ስለት
እሚያሰማን እንደብረት ግለት፤
በቃኝ . . . እንኳን በቃኝ።

እነሆኝ ወስዳለሁ፤ ውዳሴዬን - እርግማኔን
ያው መልሻለሁ፤ የቃላት ንዋዬን - ኪሃራዬን
ዳግመኛ በጉም ጭጋግ፤ በደመና በጀገጃግ
ላንኳኳል ላንሃሃል፤ ላንተያይ በቅጥ በወግ፤ . . .
በቃኝ . . . እኔስ በቃኝ
እንኳን በቃኝ።

1967

ጥናቱን ይስጥሽ እማማ

እየሽ ...
እንዲህ እንደዛሬው ፍቅርሽ ይቀንቅናል
የጠረጉስት መንገድ እንኳ ያነቅፋል፤
እንዲህ እንደዛሬው ፍቅርሽ አልባበል ይላል
ሲማጠኑት አንኳ ይጨክናል።
አትታዘቢውና መታዘቢን
አልሁንብሽና ተገዳሪ
እርመ - በላ ሁነሽ ታየሽኝ
ልጅሽን እንኳን የማትምሪ
እጠትሽን የማትመዝኝ
ጉድሰትሽን የማትቆጥሪ
እንፋዝ ሆንሽብኝ፤ ነፈዝ
ሂሃብሽን የማታኖሪ
መክሲትሽን ቀባሪ
ወርቅ ባፊር መንዛሪ
ብኩን ነጋዴ ሆንሽብኝ
ምንም ፋይዳ የማታፈሪ።
ፍቅርሽ እንዲያ ሲያስቀና
እንዲያ ሲነዝር ሲያቃጥል
ቀና ደፋ ሲያስብል፤
ክዳትሽ ደሞ ይብሳል
አላኝታን እንፋጭ ያደርጋል
መባውን ያስቅጥ ያሰሳል።

የሙት እንደበቱ

ጨኸትሽን ላይሙሀልሽ

ወይ ላያንጎራጉርልሽ!

የሙት ክንዱ

ላይጠልልሽ

ወይ ላያቅፍሽ!

ሕይወቱ ነበር ያንች ዕናትሽ

ያንች ብርታትሽ::

ግን ለመላሽ መላ ልትነሺው

ለሌሊትሽ ኩራዙን ልትነፍጊው!

ሲታደጉሽ ካልታደግሽማ

ሲኖሩልሽ ክንደልሽማ!

በራስሽ የጨከንሽ እንቺ!

"ጥናቱን ይለጥሽ እማማ::"

(ለዮሐንስ አድማሱ መታሰብ)

ው ቢ ቱ

ብርሀን ነው አጥሯ ምሥራቅ አርጎበርዋ

ጨረቃ በተኝዋ ፀሐይ በግራዋ

በመሀሉ ያበራል እንደ እሳት መንብርዋ::

ምን ዓይነት ከያኒ ምን ይባል ኪነት

ፍጥረቷን ሽንትሮ በፀዳል ጥለት

እልፍኗን ተጽሮ ባልማዝ ለንሰለት

እንዳታውቅ ያረገ ጭሎማ ዳፍንት

ምን ይባል ከያኒ ምን ይባል ኪነት?

እንደንጋት ጀንበር እንደሌት ጨረቃ

እንደራዕይ ምሳ እንደሕልም እበባ

የምድሪቱን ፍጡር ስትለይ ስታባባ

መሆን እትችልና እንዲቱ ለሁሉ

ይኸንን ከዚያኛው ከመነጣጠሉ

ይበጀኛል ብላ ሠረገላ ብርሀን ቀርቦላት ተጭና

ወደለማይ መንግሥት ሄደች በጥሞና::

እምላዕላ እርያም እርፋ በትሰብዕት

ቀስተ ደመናውን ስትነድፍ ስትባዝት

ረገፋ መላእክት ወደቁ ለማዕት

ገላቸውን ነካው የምድሪቱ ዝፍት::

ዳዊት በገፅዋ ላይ ቤርሃቤሀን አይቶ

ስቀቀው ገንቱ! ገሀነሙን ቃኸሮቶ ገሀነሙን ሸቶ

ፈለገ ፈቀደ ተመኘ እንደገና

ሊወድቅ ተትቢያ ሊጥሰው ፈተና ሊጫነው ቀኖና።

ምንድን በጀኝ አለ 'ልቦ አምላክ መባሌ ከሰማያት ጣራ ከመላእክቱ ጎራ እዚህ መስቀሌ ዙትር ለመዳከም ዙትር ለመታከት ለመምታት በገና

ጠዋት ሃሌሉያ ማታም ያው ምስጋና በእንጉርጉሮ መድቀቅ በትካዜ መጫጫት ለእግዜር ልክልና!

ይኸለኝ ነበረ ካሁን ዘላለሜ የምድር ቅጽበቱ ዐይኔ ያረፈበት የኦርዬን ተገን የአድሜ ልክ ይህንን አድምጣ ፈርታ እንዳይናጋ የለማይ መንግሥት

መሆኑ አስፈርቷት ቤተ ሐዘን - ፀፀት ሥጋ በሰበሰው፣ ብርሀን በጨፈቀው፣ በላሀይዋ ውበት

የሰማይ ኦዲሴ እንዳይኖር በመስጋት በሷ የተነሳ ከምድር ተመለሰች፣ የዳዊት ጭንቀቱን እያላለሰች መልሳ መላልላ

1967

በሰስ ለመሰመች

ሕልም አይሉት ቅገጥት፣
ሕልም አይሉት ቅገጥት-ኑሮ አይባል ሞት
በሀላዊ ሰኮ በልማድ ሰንሰለት
ሰላብ ሰጎተት፣
የሸረረት ድሬ እያፈተሰክ
ዘሀው ተበጥሶ
ስቀጥል ስፈታ
ስፈታ ስቀጥል ዐይነሰቤ ፈሶ፣
እንደው በደለማ ስቀመጥ ሰነሳ
ራዕይ ቀረበኝ ልቤን የሚያሳሳ።

"በሰስ ለመሰመች፣ በ.ሰ.በ.ሰ."
እያለ አወጋኝ
በቀኑ ደለማ ሌሊቱ ተጣጣኝ።

በደካማ ጎኔ በድሁር መንፈሴ
ባካተተ ወኔ በባካነ ቅርሴ
ምኑን ከምን ይገር፣ እንደምን አድርጌ
በሰስን ልጠብቅ፣ ራሴን ታድጌ?

መለከት እምቢልታው ጨኸቱ ሰቀቀኝ
በነገ ዲብ ጫኸ ዛሬ አደንቆረኝ
ከዘመኑ ቀድሞ ዘመኔን ደሰመኝ።

ጊዜ ይሮጥ ጀመር ዛሬስ ወደጎላ
ስርጭ ይጋጭ ጀመር ከዛሬ ከሰላ
ውሱዳነ ዘመን -
ይዋጉ ጀመረ ዛሬና ነጋቸው
በሰዎች ራስ ቅል፣ ደግሞም ባጥጉታቸው።

ዛሬ አመድ መስሎ ነጥቶና ገርጥቶ
ከዐዋዩ ተፋቶ፣
የነገን ጨካኝ ክንድ፣ አሣት የለበሰ
ሲተባ ሲፈራ እየተላከሰ፣
ሲዋጉ - ሲፋጨቴ ተግተው ሲዳሰሙ
እኔን ነው እሚመስል፣ ደማቸው ቀለሙ፤...
ሰዚህ ነው እሚያመኝ፣ በልቆም እሚወጋኝ
የነሱ መሸበር እንቅልፌን የነሣኝ
"በለስ ስመሰመች" ራሶይ የገፋኝ።

1967

አይ መባከን

በእረፍት
እረፍት እጠጉ ጣመን
መባከን
መመኝመን
በዜሮ እንጀራ መቆነን
እይ መባከን።
ላንቀድስ ተክነን
ላናፈራ እብበን
እይ መባከን።

የዕድሜን ጩኸት
በሜዳ በቁም ቅገጥት
በጓዳ በሴት ሙቀት
በሣሱን በእረቄ እጥበት
እይ መባከን።

የምኞት በግ በግታ
የተለፋ ተግ ተግታ
ሲፈስ - መለስ ብሎ እብስ
ሲሮጥ - ዞር ብሎ መፈርጠጥ
እይ መባከን።

ፀደያችንን ደምድመን
ኮከባችንን አቃጥለን
ተንጫጭተንና ተዋዝተን
እኛው በእኛው እግጠን

ብቅ ብንል ካደባዳ
ግብሩን እንዳያቅ ተዋናይ
እምነሉውን እናውቀው
እምናውቀውን አንለው።

በዘጥ - ረጥ
እየዳኩ መፍረጥ።

በጠብ - ረብ
ተወጥሮ መርገብ።

ሳናረድ ተጠረን
ሃንዳር ገልሙተን
አይ መባከን።

እቤት እኔ እቤት እናንተ!
ምናችን ይሆን ያለ
ምናችን ይሆን የሞተ?

በአረፍት
አረፍት እጠት ጣጦን
መባከን
መመንመን

በዜሮ እንጆራ መቆነን
አይ መባከን።

ጉልበቴ በርታ፣ በርታ

እስቴ በሉ፣

ጉልበቴ በርታ፣ በርታ
በሉ፣

በዛሬ ፃጣችን ይታየን ስዕሉ፣
የነጋችን ድሉ።

ምፃተኛ ሥጋ፣ የራብው መንፈስ
የተቆረጠ አንጀት፣ አጎዳ ምላስ
የደካከመ ዐይን፣ የወየበ ጥርስ፣
ይታደስ ይለምልም፣ ያካላችን ዳሉ
በዛሬው ወዛችን፣ ነገን ለመካሉ።

ቢያንዘፈዝፈንም ክብደቱ የመስቀሉ
ቢጠይምብንም ዛሬያችን ፀዳሉ
ቢያንገዳግደንም የሀላዊ ትግሉ፣

ለእምነታችን እምነት፣ ለተስፋችን ተስፋ
ከኛ ዘንድ አይመንን፣ ከኛ ዘንድ አይጥፋ።

ተራራው ከረብታው፣ ለማይና ምድሩ
መስኩ መልካው ወንዙ፣ ሽለቆና ዱሩ
ደኑ ጉራንጉሩ፣ ባህሩ ቆንጥሩ
ላሀዩ እንዳይገፈፍ፣ እንዳይማስን መክኖ
ወዛችን ደማችን ይታደገው ፈጥኖ።

በመጋዝ በወሰሬ፣ በመንሽ በዋግንበ
እጃችን ተፍታቶ ጠንክሮና ደልቦ፣
ዋልጊነት ከዕድሞአችን፣ ሥፍራ አጥቶ ተጣቦ፣
ማየት እንችላለን ዛሬ ነገን ጠርቦ።
እንክዳ እንጂ እኛ፣ ተበዳዩን እኛ
ተፋጥነው ይመጣሉ፣ ዐለምና አዲኛ።

1967

ለምን ሞተ ቢሉ

ለምን ሞተ ቢሉ
ንገሩ ለሁሉ
ሳትደብቁ ከቶ!
"ከዘመን ተኳር፤
ከዘመን ተጣልቶ።"

1968

ይቅርታ ለይቅርታ

ጎሊናዩ ያንጎራጉር ዐይኔ እንባ ያውርድ፤
በድያላሁዳ ጎደኛ ዘመድ።
እንደፅዑ ቋጥኝ ጎርፍ እንዳይገፋው፤
ግጭትን ለመናቅ ፍቅር አቅም አለው።

ግን ደፋን እንደናቀ -
ለጣይ ለሙቀቱ እንዳልተጨነቀ-
እንደግሽር ቋጥኝ፤ በቀን ማዕበል፤
ቀን ባመጣው ሰበብ ፍቅርም ይወድቃል።

ወዳጄ አትንፈገው ልብህን ብርህን፤
ያስተውል መተከዝ ማልቀስ ማዘኔን።
ራሴን ገፋሁት ጠላሁህ አሰኝኝ፤
ከእኔው ለመታረቅ አንተን አስፈለገኝ።
ቅር መሰኘቱ በገዛ ፍጥረቱ፤
ሲያል መገንባት ነው በገነቱ ቤቱ፤
ብዬ ለይቅርታህ ምኒም መታከቱ።

"በሠፈሩት ቁና ..." እንዳይሆን ነገሩ፤
ይሰማህ ወንድሜ ያሣቤ ምስጢሩ፤
አቤት ባይ ሲመጣ-
ይቅር ላለማለት ጆሮህን እንዳትለጥ፤
በርህን ስትዘጋ ጥሪው ውጪ ሊቀልጥ፤
አቤት ባይ ስትሆን ድምጥህ እንዳይቋረጥ።

1968

የቋንቋ ሊቆቹ

የቋንቋ ሊቆቹ፤
ወረቀት በዋጡ-
በጠዘተ ዓይኖቻ፤
ቃላት በሚረግጡ-
በደናሽ ክጋፈሮች፤
ሊሉ ለማጎጎቻው፤-
"ቋንቋ መግባቢያ ነው-
ማለት ፍፁም ሐላት
ሊወጣ እሚችል
ከማይም አንደበት
ይልቅስ እንጂ ነው-
ቋንቋ ያለመግባቢያ
አንጨት ሊሉ በረድ በረድ ሊሉ ቋይ።
አሜን እንጂ አሜን
ለላማ ምን ይሏል?
ስብእ ባቢሎንን
በሀያኛው ምዕት መፍረድ ያስቸግራል።

1968

በመላ ዕድሜያቸው

በመላ ዕድሜያቸው
በገማ አፋቸው
የሌላውን ሥጋ
ቆርጠው እሚያደቁ
እሚበጫጭቁ፤

ሰሰከንድ ቁርጥራጭ
ሰደቁቃ ፍላጭ
ዘግተው አፋቸውን
ከፍተው ራሃቸውን
ትተው የውጭውን
ውስጡን ቢያስተውሉ
የልብን ጉድጓድ፤

በድማሜው ብቻ
ባደሩ ሰዋሉ
ቀሪ ዕድሜያቸውን
ሲያሙ ራሃቸውን።

1968

ለአንዲት ቅጽበት ብቻ

አስተ የማነው ጉልበት
የሰው የአማልክት
ሊሰጠኝ እሚችል የደቂቃ ዕረፍት?
ከእውነት - ፍቅር - ውበት እማውጋበት?

ለአንዲት ውብ ሙዚቃ ሀሣቤን ለውቼ
ለአንዲት መልካም ቅኔ ባርነት ገብቼ
ሀሊናዬን፤ ቀልቤን፤ አካሌን ሰጥቼ፤
ለአንዲት ቅጽበት ብቻ!
የአምሮዩ መርከብ ከማዕበል አምልጣ
ከሕይወት ስንክሃር አምርራ ፈርጥጣ
በዕፁብ - ውበት ቅኝት እጅግ ተመስጣ
ሌላው ሌላው ነገር ባፍንጫዩ ይውጣ!

1969

ያላዋቂ ጠያቂ

ከመቼው
 ከመቼው በል ጠነቸኸው?
 የገደሉህን ልትገድል
 የጣሉህን ልትጥል
 ከመቼው በል ከመቼው ጠነቸኸው
 ብለው።

መቼ . . . መቼ ገና አየህና
 ጉልበቴን ለካህና፤
 ብሎኝ አለፍ አንጻለ
 ከፊን በላዬ ተጣለ።

1971

ከያኒና ኪነት

የከያኒው ዓይነት
 ምናቡ ብሌነት
 ጠየም የም እያለ
 ጭስ እየመሰለ
 መሄድ ከጀመረ
 ያ ነው ምልክቱ
 የግንዛት የሞቱ።

የከያኒው ፍቅር
 አይደለም - አይደለም
 የብርሀን ፍቅር
 በመለኮን ገላ
 የእድፍ አበባ
 ይልቅለ እንጂ ነው
 የብርሀን ፍቅር
 በጠላት አዝመራ
 የሳምሶን ድብ ጭራ።

የከያኒው አንጎል
 የገጠመኝ አህል
 መሰለቂያ ጥርሱ
 ከተፈናከረ ከተወናገረ
 ያላመ ያልደቀቀ
 ሽርክት ከለቀቀ

ምን ታከተ ጣሪ
ምጣድ ላይ አደረ
ገል ሆነ
ሳይበላ ቀረ።

ከያኒና ኪነት
በቁርባን ጋብቻ
በትዳር ሠንሠለት
አብረው ይኖራሉ
አብረው ያፈጁሉ፤
አልፎ አልፎ ሲጣሉ
ከቶ ላይለመን
ላይባበል ቅሉ
ውሉ ላይጨበጥ
የሷ ወፈናጅራ
ከያኒ ይፋጠጣል
የፍቅሯን አልጅብራ
በወሲብ በሐሺሽ
በአረቄ በቤራ።

መቼም ያልተነካ
ገልግል አይገደው
ወይ ዘመድ ጓደኛ
ይህን ያስተዋለው
"ፍታት...ሸሽ... ራቃት"
ማለቱ አይከብደው፤
"እንደምን ይፋታል
እንደምን ይርቃል

ለው ከገዛ ራሱ
አሷ - አሉ አሉ - አሷ
እሱሷ እሷሉ"
ቢሉት መቸ ይገጣው
ይረዳው መንፈሱ
አያ ሞኝ ሥጋ
አባ የዋህ ነፍሱ።

በተረት ላሳላሰል

መሬትና ጥንቸል ማኅበር ገቡና
ጸዎ ተጣጡና!...

/ያው እንደዚያው ማለት/
ያጋጣሚ እይደለም!
የተፈጥሮ ባህል፣ የታሪክ ዘይቤ፣ አለው አንድ
ጽንፉ፣ አለው አንድ መላ
- አንተና ልደትህን፣ አንተና ሀገርህን -
በማይረግብ ገመድ፣ ባንድ ላይ የቋጨ፣ ከፀይ
ዘመን፣ ከቦታ ከላላ
በደም ቃልኪዳት ባንድ ያስተሳሰረ፣ በማይታዩ
እጆች፣ ባልተለማ መሆላ።

እና፣
መሬትና ጥንቸል ማኅበር ገቡና
ጸዎ ተጣጡና!
መሬት የፈንታዎን ስትከፍል በጽዋና!.....

/ያው እንደዚያው ማለት/
የሀገርህ ህይወት - የብዙጉን ሕይወት - ወዝ
ደምና ቅስመ
ብርታቱ ድካሙ - ተስፋውና ሕልሙ
ከእንቁጥ ወደእበባ - ከእበባ እስከፍሬ - ለምልመህ
ለማየት

በከንዶችህ ብርታት - በአእምሮህ ንቃት -
በኅሊናህ ጥራት - ፀንተህ ለመመልከት
ዘንግል በዘመናት - ወርዷል አንደዠማ - ፈረሷል
እንደጅረት።

እና፣
መሬትና ጥንቸል፣ ማኅበር ገቡና፣ ፅዎ ተጣጡና
መሬት የፈንታዎን ስትከፍል በጽዋና
እብስ አሰች ጥንቸል፣ መከፈል ጠላቶና፣.....

/ያው እንደዚያው ማለት/
በሰንት ትላንት ነውና፣ ዘንቦ ወይ ፀሀይቶ
በቁር ተከራምቶ፣ በዋዕይ ገርጥቶ
የበቀለ ዛሬ፣
ትውልድም ነውና፣ የያት የቅድመ አያት
የእንዝላት የእንጅላት
የመሠረት ፍሬ፣
በሺ አግሮች ተራምዶ፣ ዛሬን የደረሰ፣ ለእሱ
እሱነቱ

በወቅቱ ለወቅቱ
ይኖር ወይ ደካማ፣ የትውልድ እንክርዳድ
አደገኛ አገመራ፣ ከዚህ ከወጣቱ?
ማነው ይህ መጠቀ፣ የፀደይ ቀን ዘመድ
ወጪቱን እሚሰብር፣ ዕዳውን እሚከድ
ከወገኑ እማይቆም፣ ከወገኑ እማይነድ?
የጫጫ መንፈሱ፣ የሸፈተ ህሃቡ የከነፈ ልቡ
ራሱ መነሻው፣ ደሞ ራሱ ግቡ?

እና!.....

መሬትና ጥንቸል፣ ማኅበር ገቡና፣ ፅዋ ተጣጦና
መሬት የበኩሏን ስትከፍል በጽሞና
አብስ አለች ጥንቸል፣ መክፈል ጠላችና፣...
ግና ምን ይሆናል?
ብትሮጠው ብትሮጠው፣ ጋራውን ተሸግራ፣
ሜዳውን አቋርጣ
አልቻለችም ከቶ፣ ከዕዳዋ ልትድን፣
ከመሬት አምልጣ።

1974

ባለቅኔዎች - /ከሎንግሬሎ የተተረጎመ/

ስሙኝ፣ እናንት ባለቅኔዎች
በዐፀደ ነብስ ያላችሁ፣
ደሞም በቅኔዎቻችሁ፣
ሕያውነት ያገኛችሁ፣
እናንተም ባለቅኔዎች ስሙኝ
በዐፀደ ሥጋ እያላችሁ
የሞታችሁ፣ /ንቀት የሚገድል ቢሆን/
በእኩይ ዘመናችሁ ወቅት
ከእሾህ እክሊላችሁ ጭነት
ስትሰቃዩ በደም አበላ ጉርፊተ
እንዴት ነው?
ደስ አይላችሁ
ተልእኮአችሁን ማድረግችሁ?
አወን፣ የቅኔ ተውህቦ አግብሮቱ
መስኮታዊ ጣፋጭነቱ
የበደልን ምሬት ማጥፋቱ።
አይደል ባደባባይ ሕዝብ ጭብጨባ አልልታ፣
በመድብለ ስብእ ውዳሴ እንደበት ሆሆታ፣
በእኛው ውስጥ እንጂ፣ ያለ አብሮን
ድል ማድረግ ወይም ድል መሆን።

1974

ፍርሀት አደከብሬ

ፍርሀት አደከብሬ
 እያ እናት አይምሬ
 የቁም መቃብሬ
 የቅዠት ሀገሬ።
 ከሥጋ ከነብሴ ከደሜ ቆንጥሬ
 ከአጥንቴ ለንጥሬ፤
 ምስህን ሰጥቼህ ሳመልህ ገብሬ፤
 ያው ነህ አንተ ግና
 ልንምህ አይላላ።
 ትጋልበኛለህ በእሾህ በቆንጥር ላይ
 ጨለማ እንደግሬር በቅሉበት በሚታይ
 እንዲት ዘህ - ራራ
 በማትደፍርበት
 እውነት - ፍቅር - ውበት
 በተቀበሩበት።

1977

ኒ ሻ ን *

ኒሻን
 ዕጹብ ብርሀን
 ትሁት ታጋይ፤
 ጨለማን ያህል ረያታይ
 ቢጠለልም ካንቺው አምባ፤ እደባባይ
 ካንቺው ሥጋ፤ ካንቺው ዐዋይ፤
 ሰለባ አልጣለሽም ነበር፤ ግዳይ
 ሽንፈት አልጣለሽም ነበር፤ ስቃይ
 ጩኸት አልወጣለሽም ነበር ፤ ብካይ።

ያይነሥጋን ሕፃን ድክመት
 የጨለማን ግርዶሽ ጥለት
 ገፈሽ፤ በልቦና ብርሀን ውበት
 ጥለሽ፤ በመንፈስ ፀዳል ፍመት
 አልፈሽ፤ የቁም ሞትን ያህል ኬላ
 ዘለሽ፤ የተለፉ - አልባን እጥር - ባላ፤
 ተተግነሽ ከዕውቀት ምስካይ
 ይህን ሕይወት ሚሊኝ ቀላይ
 የሰንት ገበዝ ትርኩዛ አስጣይ
 ተግተሽ ስትቀዝሬው ስናይ፤
 ያን ሁል ጥናት፤ ያን ሁል ብቃት
 ያን ሁል ብርታት፤ ያን ሁል ምላት
 እንደት ብለን፤ መቼ ጠርጥረን
 ሞት በድንገት ይነጥቅሻል ብለን?

ኒሽን

ዕጹብ ብርሀን

ትሁት ታጋይ፤

ጨለማን ያህል ፈያታይ

ቢጠለልም ካንቺው አምባ አደባባይ

ካንቺው ሥጋ፤ ካንቺው ዐዋይ፤

ለለባ አልጣለሽም ነበር፤ ግዳይ

ሸንፈት አልገባሽም ነበር፤ ስቃይ

ጩኸት አልወጣሽም ነበር፤ ብካይ።

1977

በቢሌ ዲግሪ በተመረቀች በሰላተኛ ወራ ለምተች
ዐይነ - ሥውር ተግሪዬ

መንገደኛ

መንገደኛ

ልበመንታ ፈረሰኛ

ነገ አውላላ

ወይ አያልፋት ኬላ . . .

ትላንት ብቻ

ትላንት ብቻ

ያለፋት ዘመቻ፤

ቆስሎ ደምቶ

ከሰንት ግንባር ተጋጭቶ

ከሰንት ከለቻ ተላትሞ

ከሰንት ጥሩር ተዳስሞ

ደቅቆ ታሞ

ደግሞ . . . አገግሞ

እንደጨረር ዘሀ ቀጥኖ

ከሮ

በጣት ስቁረት መሀል በሮ

ወይ እንደሾሀ ተጠላልፎ

በስስ ስጋ መሀል አልፎ፤

ትላንት ብቻ

ያለፋት ዘመቻ።

ዛሬማ የነገ መባቻ
ቅርብ ድንበር -- ሩቅ ዳርቻ
የእዚያው ሀገር -- ሩቅ ጠፈር፤
ወይ የክበር እስግምግምታ
የየታጭል ቅጭልጭልታ
የመጋረጃ ጎላ ተማታ።

ነገ አውላላ
ለሽምጥ ግልቢያ ቀና
ለሰምሶማ
እሚሰማማ
ለድንገላሣ
ድንቅ ወላጎሣ
ወይም
መላናክል ኬላ
ገጣጣ ድንጋይ ከላላ
ጋራጣ ጉድባ አሸክላ

መገደኛዬ ሆይ
መገደኛ

ትላንት እንጥፍና
ዛሬን ደርብና ተኛ
ጧት በበርሀ በምድራኳ
የነገ ዛሬ እስኪያንኳኳ

1978

ተይው እንተወው

ተይው እንተወው፤ . . .
የዘመን ቃፊሩን ማለፍ አልቻልንና
ይህ ዓለም ጥበብ አልመጠነንና፤-
ተይው እንተወው፤ . . .
ውጥኑ ግብ ይሁን
ጀማሬው ፍጽሚ፤
ቅጽበቷ መሉ ሰደሚሽ
ወቅቷ ዘላለሜ።

1980

ብቻ ለሚያንሾካሽ-ከው

ለቃልኪዳኑ ነው

ለተልእኮው የሞተው የማንም ልሣን

እንዲህ ነበር ለማይለው፤ ሐውልት አልባ መቃብሩ ላይ፤

የበቀለው ላር ለራስር ቅጠላቅጠል ብቻ፤

ለሚያንሾካሽ-ከው...

እስከመን

ዘመን ዳርቻ።

1980

አ ባ ብ ዩ

አንተ ትሁት፤ አንተ ቅን ሰው፤ አንተ ደግ ሰው
ቀን ቀን ካልሆነ፤ በቃኝ...አያሻኝም መኖር በልሽው
እጆችህን ዘርግተህ፤ ሞትን ያህል እንግዳ

ተቀበልከው

ጨካኝን ፍጡር፤...

እንደናፋቂ ወዳጅ ጨበጥከው።

... አባብዬ።

የትኦል የሞት ወረንጦ ፍላግው፤ ማራድ

ማስፈራራቱ

በል የትኦል፤ የሞት ሞትነቱ?

በንፁሕ ልቦና ብርታት፤ በቤተሰብ አልኝታ

እምነት

ይዘልቋል ለካስ፤ አሚፈራው ዳገት...አቀበት።

... አባብዬ።

ብዙ ነገር ብታውቅም፤ እማታውቃቸው አሉ

እኩይነት፤ ግብዝነት፤ መኩራራትን የመሰለ።

... አባብዬ።

እውነትህ ነው ትዝታዬ ...አባቴ፤ ብዙም

ተምሬአለሁ ከአንተ

እጅግ ብዙ እሴት ቢኖርም፤ ስንት ሊቃውንት

ያሟገተ

ቅንነትና እውነት እንደሁ፤ ዙር ዙር የሚረታ

ሰብአዊነት እንደሁ ወላኝ፤ የሰው ልጅን ምላሳት

የሚፈታ።

... አባብዬ።

ሚያዝያ፣ 1980

የክረምት ማገዶች

እንዲህ ተጫዋለን
እንዲህ ተጨናብለን፤
ውሀ እንዳለዘዘን
ከውሀ ተዋግተን... ተዋግተን ...ተዋግተን
ውሀን አሸንፈን፤

እሳትን ፀንለን
እሳትን አምጠን...አምጠን...አምጠን
እሳትንም ወልደን፤
እሳትንም ሀጎን፤

/የክረምት ማገዶች/

ካጨለጨለንለት የድሃውን ጎጆ፣ ቀማ፣ ከል
ጭራሮ
ካበለልንለት ዘንድ፣ የአርሶ አደሩን ንፍር
የሰርቶ አደሩን ሕዝብ፣ ለሰለ ያለ ሽር፤

ታሪክ ይዘምረው የኛን እንጉርጉር።
ዘመን ይመለከረው፣ የኛን ውጣውረድ፤
የእንግልት ኑሮ።

1981

አይደለም /የዘወትር ምጤ/

አይደለም ለክብረት ለንዋይ ተዳምሮ
አይደለም ለሹመት ለተጫፍሮ ኑሮ
አይደለም ለዝና ለጠፊ ውሎ አድሮ፤...
ለትሁት ሕይወት ነው፣ እኔ መራራጤ
በዘልማድ መንገድ ጉዞ አለመምረጤ፤
ደቂቀ ብርሃንን -
ውበት - ፍቅር - እውነትን
ለመገላገል ነው፣ የዘወትር ምጤ።

ይኸው ነው መለቀሉ
ይህም ነው አክሊሌ
ይኸው ነው ድክመቴ
ይህም ነው ብርታቴ።

1982

ጊዜ በረርክ በረርክ

ጊዜ በረርክ በረርክ
ጊዜ በረርክ በረርክ
ግና ምን አተረፍክ
ግና ምን አጎደልክ?
ሞትን አላሸነፍክ
ሕይወትን አልገደልክ።

1982